

Xadgudupka iyo dhibaataynta onlaynka ah

Waa maxay xadgudup iyo kadeedka onlynka?

Xad-gudubka iyo kadeedka intarneedka waa marka qof uu isticmaalo internet-ka ama baraha bulshada si uu u dhibaateeyo, u cabsi gelio, u cagajugleeyo ama u hanjabo qof kale. Tani waxay ku dhici kartaa fariimaha, dhejiska, ama falalka kale ee onlaynka ah ee qofka ka dhigaya xanaaq, cabsi, ama amaan darro.

Haddii xadgudubka ama dhibaataynta onlaynka ah loo fuliyo ama loo sameeyo magaca dawlad shisheeye, tani waa nooc faragelin shisheeye ah. Xadgudubka iyo dhibaataynta onlaynka ah waxay noqon kartaa murugo. Waa muhiim in la ogaado sida loo badbaado, taageerada la heli karo, iyo waxa aad samayn karto haddii adiga ama beeshaada lagugu xad-gudbo oo lagu dhibaateeyo khadka.

Waxa la sameeyo haddii lagugu handaday ama lagugu hanjabay online

Yaree xidhiidhka aad la leedahay qofka ama akoontiga

Wicitaanada taleefanka iyo fariimaha qoraalka ah

Isticmaal setinka taleefankaaga si aad 'xidhid xidhiidhka'. Haddii tani shaqayn waydo, la xidhiidh shirkadda telefoonkaaga si aad u xidho lambarka.

Xadgudub onlayn ah ama dhibaatayn

Cusboonaysii dejimahaaga khaaska ah. Netsafe waxa ay bixisa [hagayaasha warbaahinta bulshada](#) kuwaas oo kaa caawiya dejinta sirta.

Soo sheeg haddii aad heshay wax ku dareensiinaya ammaan darro, ama aad dareento dhibaatayn, cabsigelin ama cagajugleyn.

Ka warbixinta goobta/website/app halka ay ka dhacday

Isticmaal habka warbixinta ee website-ka, abka, ama goobta ay shilku ka dhacday. Netsafe [Hagaha warbaahinta bulshada](#) waxay hayaan macluumaad ku saabsan sida tan loo sameeyo.

Ka warbixi Netsafe

Waxaad u sheegi kartaa waxyaabaha waxyeelada leh Netsafe:

Soo gudbi codsi – Netsafe.

Netsafe waxa kale oo ay ku siin kartaa taageero khabuur, talo iyo caawimo ku saabsan badbaadada onlaynka. Iimayl u dir help@netsafe.org.nz ama u dir 'Netsafe' 4282 si aad taageero u hesho.

U sheeg Booliiska

Haddii aad khatar ku jirto, isla markiiba wac booliiska adigoo wacaya 111.

Haddii aysan ahayn xaalad degdeg ah, waxaad kala xiriiri kartaa Booliiska:

- Adiga oo isticmaalaya [105foomka online-ka ah](#)
- ka wac [105](#) mobile ama landline, adeegani waa bilaash waana la heli karaa 24/7 dalka oo dhan.

Foomka 105 wuxuu ku weydiinaya qaar ka mid ah macluumaadkaaga khaaska ah si ay uga caawiyaan booliiska hab-socodka warbixintaada oo ay kula socdaan. **Boolisku waxay u isticmaalaan macluumaadkan ujeedooyinka la ogolyahay oo kaliya.**

Ka warbixi NZSIS

Haddii aad ka shakisan tahay in waddan shisheeye uu ka danbeeyo xadgudubka ama dhibaataynta, waxaad tan u sheegi kartaa NZSIS adiga oo isticmaalaya [qaab online ah.](#)

Uma baahnid inaad bixiso macluumaadkaaga shakhsiga ah sida magacaaga, lambarka taleefankaaga, ama faahfaahinta xiriirka haddii aadan rabin. Waxaad sidoo kale ku buuxin kartaa foomka luqadaada. Dhammaan macluumaadka aad bixiso waa **sir ah oo la ilaaliyo.**

Haddii aad rabto inaad qof kula hadasho NZSIS, waad wici kartaa
[+64 4472 6170](#) ama [0800 747 224](#).

Maclumaad lala wadaagayo Netsafe, Booliska ama NZSIS marka la warbixinayo

Markaad ka warbixinayso, waxa waxtar leh in lagu daro tafaasiisha ugu badan ee suurtogalka ah. Isku day inaad sawirto ama kaydiso koobiga:

- Waxa ku jira ayaa sheegaya ama muujinaya
- Profile-ka isticmaalaha ama akoonka yaa ku xad-gudbay ama ku dhibaateeyay (tusaale magacooda isticmaale)
- Taariikhda iyo wakhtiga xadgudubka ama dhibaataynta la helay
- Magaca degelka ama app-ka halka ay ka dhacday

Joogteynta badqabka onlaynkainternet-ka

Eeg Ilaalinta Badbaadada onlaynka ah wixii maclumaad dheeraad ah ee ku saabsan tillabooyinka ay tahay inaad qaaddo si aad ammaan ugu ahaato onlayn.